

Управління культури Полтавської
обласної державної адміністрації

Обласна бібліотека для
юнацтва ім. Олеси Гончара

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
КАЛЕНДАРЯ ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ
ДАТ НА 2017 РІК**

78.34

М 74

Укладач: *Марина Григорівна Максименко*

Методичні рекомендації до календаря знаменних і пам'ятних дат на 2017 рік / М. Г. Максименко. – Полтава, 2016. – 12 с.

Видання акцентує увагу на відзначення ювілейних дат письменників, митців, суспільно-політичних діячів України в 2017 році. Адресоване бібліотечним працівникам міських, районних ЦБС та бібліотек ОТГ і буде корисним при плануванні роботи бібліотек.

2017 рік оголошений **Роком Української Революції 1917-21 років**. Про це йдеться в указі Президента України «Про заходи з відзначення сторіччя подій Української Революції 1917-21 років».

Отже, варто запланувати масові заходи, що мають стосуватися поширення інформації про події того часу, про вшанування діячів того періоду: М. Грушевського, В. Винниченка, С. Петлюри. Серед таких заходів доцільно організувати наступні:

- **історичний калейдоскоп «Українська революція: головні події, постаті»;**
- **круглий стіл "Події Української революції очима молоді";**
- **тематичні виставки** видань творів, історичних документів, статей з періодичних видань, експозиції з фото- і художніх матеріалів, що ілюструють події Української революції 1917-1921 років, життя, діяльність провідних діячів визвольного руху та національного державотворення (**виставка-досьє "Українська революція 1917-1921 років. Крізь призму історії "**).

2017 рік оголошений **Роком Японії**. Про це повідомив Президент України П. Порошенко на зустрічі з губернатором префектури Кіото Кеїдзі Ямадою. Про це в Твіттері сповістив громаду прес-секретар голови держави Святослав Ціголко. Радимо організувати **бібліотечний non-stop** (безперервний формат проведення масових заходів, своєрідний майданчик для інтерактивного спілкування молоді). За допомогою літературного вечора, арт-години, бібліоквесту, інформаційного брифінгу, літературного глобуса, прес-кліпінга працівники бібліотеки можуть широко представити інформацію про суспільно-політичне життя, культуру та звичаї, повсякденне життя в Японії.

А ще 2017-2018 навчальний рік буде **роком української мови у Німеччині та німецької мови в Україні**. Тож варто розвивати клубну та гурткову роботу з удосконалення знання німецької.

Кожна бібліотека може організувати масові заходи з залученням користувачів, які вивчають іноземні мови (зокрема німецької) у ролі волонтерів. Вони допоможуть вам не тільки у проведенні заходів, а й поділяться своїми знаннями. Звичайно, мова є складовою історії та культури певної країни. Таким чином, можна організувати ряд заходів:

- **книжкова виставка «Світи німецької літератури»;**
- **квест;**
- **вікторина;**
- **година цікавих повідомлень;**
- **брейн-ринг «Кращий знавець німецької мови»;**
- **перегляд-розкладка**, де буде представлена література, що стосується історії, культури, традицій та звичаїв країн світу, де є у вжитку німецька мова;
- **віртуальна подорож «Парад традицій Німеччини»;**

- **веб-списки сайтів**, що містять інформацію про школи та курси, що допоможуть у вивченні німецької мови;

- **міні-ігри** та ін.

Цікаво подати інформацію про зарубіжні країни вам допоможе **бібліотрансформер** – це максимально повна фактографічна та бібліографічна інформація про об'єкт бібліографування. Це форма рекомендаційної бібліографії і може складатися з декількох модулів: книжкова закладка, інформаційна листівка, інформаційно-бібліографічний словничок, мультимедійний урок-презентація, відеовікторина.

У наступному, 2017 році будуть відзначатися ювілейні дати таких **українських письменників**:

14 січня - **80 років** від дня народження **Гуцала Євгена Пилиповича** (1937-1995).

2 лютого - **120 років** від дня народження **Євгена Филімоновича Маланюка** (1897-1968).

18 квітня - **80 років** від дня народження **Володимира Григоровича Рутківського** (1937).

5 травня - **110 років** від дня народження **Ірини Вільде** (Дарини Дмитрівни Полотнюк) (1907-1982).

24 травня - **105 років** від дня народження **Стельмаха Михайла Панасовича** (1912-1983).

8 липня - **110 років** від дня народження **Ольжича Олега (Кандиби Олега Олександровича)** (1907-1944).

21 липня - **110 років** від дня народження **Олени Іванівни Теліги** (1907-1942).

23 серпня - **150 років** від дня народження **Осипа Семеновича Маковоя** (1867-1925).

27 серпня - **115 років** від дня народження **Яновського Юрія Івановича** (1902-1954).

28 серпня - **95 років** від дня народження **Павла Глазового** (1922-2004).

14 листопада - **105 років** від дня народження **Малишка Андрія Самійловича** (1912-1970).

9 листопада - **145 років** від дня народження **Богдана Лепкого** (1872-1941).

18 грудня - **125 років** від дня народження **Куліша Миколи Гуровича** (1892-1937).

31 грудня - **140 років** від дня народження **Гната Хоткевича** (1877-1938).

Зупинимося на творчості деяких з них.

2 лютого виповнюється 120 років **Євгенові Маланюку**, якому в історії української літератури ХХ ст. належить одне із найпомітніших місць. Талановитий поет і літературознавець, культуролог й автор мистецьких есе та історичних розвідок, палкий патріот України й гуманіст. Він найбільший поет діаспори і один із найяскравіших українських поетів ХХ ст., борець за державний суверенітет України, публіцист і літературний критик, мемуарист і культуролог - енциклопедист, чия творчість за радянських часів була під суворою заборонаю. Саме таким варто представити поета перед користувачами. Для повного розкриття життя та творчості Євгена Маланюка варто організувати у бібліотеках масові заходи за наступними темами: **"Крицеве слово"**, **"Євген Маланюк – національний поет"**, **"Євген Маланюк: шлях емігранта, творчість патріота"**.

Один з видатних художників слова, поет і прозаїк, драматург і фольклорист, публіцист і кіносценарист **Михайло Стельмах**. Жанровий і тематичний діапазон творчості митця дуже широкий, а художня палітра - різнобарвна і приваблива. Писав вірші, але більшість його творів написані у прозовому жанрі. Одним із перших у післявоєнній художній літературі порушив проблему Голоду 1932-33 та боротьби ОУН-УПА проти СРСР. Для відзначення 105-тиріччя від дня народження та висвітлення питання життя і творчості видатного письменника у бібліотеках радимо провести *літературний диліжанс* **"Він народився і жив для добра і любові"**. Також цікавими для користувачів будуть *бесіда за круглим столом* **"Неформатний класик Михайло Стельмах"**, *каскад інформаційних повідомлень* **"Син подільської землі"**, *літературна година* **"Правда і кривда Михайла Стельмаха"**.

8 липня виповнюється 110 років від дня народження **Ольжича Олега (Кандиби Олега Олександровича)**. Це поет і громадянин, сподвижник національно-державної ідеї - приходить до читача, щоб по праву зайняти гідне місце серед духовних велетнів українського народу. Це одна із найяскравіших постатей української історії ХХ століття, знаний науковець, поет, націоналіст. Визначальною рисою Олега Ольжича як людини його сучасники називають одержимість. Причому ця риса виявила себе у рівній мірі і в поетичній, і в науковій, і в політичній діяльності людини-легенди, котра була відома відповідно під іменами: Ольжич, Кандиба, Кардаш. Добре сказав про О.Ольжича Олег Штуль-Жданович: "В дійсності він і сучасний, і майбутній. Він-бо, як мало хто, втілює вічні змагання української нації, її духовність, втілює і лінію шукання її духовного розвитку в майбутньому, її місію".

До цієї дати доцільно провести наступні заходи: *поетичний альбом "Із забуття в безсмертя"*, *круглий стіл "Олег Ольжич - поет національного героїзму"*, *поетичний слайд-вечір "Лицар українського світла"*, *літературний диліжанс "Срібло ясної сурми"*, *літературно-історичний альманах "Вояк поневоленої нації "*, *вечір-діалог "Лицар української державності"*.

Популяризувати творчість видатного українця допоможе *книжкова виставка-портрет "Смолоскип національної звитяги"*. Цитатою до виставки можуть слугувати слова самого поета:

*"Нам дано відрізнити
зле й добре, мале і велике.
І прославити вірність,
невинність і жертву героя"*

Назви розділів даної виставки також можуть бути взяті з поезій Олега Ольжича:

1. «Воно зросло з шукання і з розпуки...» (родина, дитячі роки).
2. «Так солодко в передчуванні бою...» (студентські роки, ОУН).
3. «...І смерть як найвищий вінок» (війна, арешт).
4. «Поезія високої культури...» (творчий доробок).

Юрій Яновський – одна з найбільш трагічних постатей в українській літературі. Людина надзвичайно яскравого й оригінального обдарування, він був ніжним, тендітним, творчим організмом. В українську літературу увійшов як натхненний романтик революції. Найталановитіші свої книги він написав з 1925 по 1935 рр. Прозаїк за жанром, поет - душею, блискучий знавець української мови. Він не терпів шаблонів і догм у мистецтві, його перо народжувало незвичайні, натхненні, піднесені, часом сповнені лукавої іронії слова, і тоді з'являлися такі твори як повість "Байгород", романи "Майстер корабля", "Чотири шаблі", "Вершники". Кращі твори Юрія Яновського стали окрасою українського мистецтва слова, збагачують вони й скарбницю світової літератури.

Відзначаючи 115-тиріччя від дня народження Юрія Яновського радимо провести *вечір-портрет "Блакитні вежі Юрія Яновського"*.

14 листопада відзначається 105-річчя від дня народження українського поета **Андрія Малишка**. Його називають "солов'їним серцем України" за його невмирущі пісні, що живуть у народі й сьогодні. У поезії складного ХХ століття залишився найпослідовнішим поетом - традиціоналістом, який попри всі модерні віяння, зберіг глибинну народнопоетичну основу української лірики, її яскраву образність, соковиту й колоритну мову. Тим-то його щирі й

задушевні твори назавжди ввійдуть до золотого фонду нашої літератури як свідчення величі й краси мистецтва слова. Поезія А. Малишка по-своєму змальовує добу. Йдучи складними дорогами життя, поет проніс не дидактичний "посох" співця партійних догм, а Шевченків заповіт любові до України, до її народу і культури.

До цієї дати доцільно організувати та провести *наступні заходи*:

- *перегляди літератури "Чарівник поетичного слова", "Лицар поезії і доброти", "Андрій Малишко: нескорений поет і мужній воїн";*
- *поетичний вечір-посвята "І на тім рушникові...";*
- *літературно - музичний вернісаж "Щедрий сонях нашої землі";*
- *літературний салон "Сурмач звитяг народних: діалог через століття";*
- *літературний театр "Поезія, перелита у пісню".*

Богдан Лепкий - один із найвизначніших представників духовної еліти української нації, носій та провідник її культури, духовний батько національного відродження. 9 листопада 2017 року відзначатиметься 145 років від дня народження поета, прозаїка, видавця, перекладача, публіциста, ученого, художника. Він автор текстів численних музичних творів і теоретик феномену Українського Січового Стрілецтва, видатний педагог і активний громадський діяч, величний зразок українського інтелекту й гідної постави українця-патріота. Творчості Б. Лепкого притаманна увага до духовності українського народу, його релігійно-культурних традицій. Його кращі поетичні твори є цінним духовним надбанням, вони і донині не втратили своєї ідейно-художньої цінності.

Пропонуємо тематику окремих форм розкриття поетичної творчості Б.Лепкого, якими можна скористатись під час підготовки та святкування пам'ятної дати письменника.

Книжково-ілюстративна виставка **"Богдан Лепкий - письменник, учений, митець"**.

Цитата: *Похилився поет над минулим,
доторкнувся до споминів струн.
Аж раптово над ним промайнуло
старосвітське: "Не ввесь я умру"*

Б.-І. Антонич

Розділ 1. Поетична планета Богдана Лепкого.

Розділ 2. Літописець долі рідного народу.

Розділ 3. Не згасне полум'яна зоря поета.

У комплекс заходів до відзначення 145-річчя від дня народження поета доречно включити:

- *літературний вечір "Велич поета - до кожного серця"*, програму якого можна побудувати у формі пізнавальної розповіді, а саме: ознайомити присутніх з головними етапами біографії Б. Лепкого, державними ідеями і прагненнями, народно-пісенними мотивами в поетичній творчості.

- *музично-поетична акварель "Пісенний світ Богдана Лепкого"*, в ході якої необхідно зробити акцент на тому, що в історії музичної культури твори Б. Лепкого займають почесне місце. Пісенний світ поета формувався під впливом фольклору рідного Поділля. На слова поета написано майже 140 сольних та хорових пісень. В текстовому варіанті слід звернути увагу на солоспіви в поезіях Б. Лепкого, які створили композитори Д. Січинський, В. Барвінський, С. Людкевич, Б. Кудрик. Велику славу у всьому світі здобула пісня "Журавлі", музику до якої написав його молодший брат Лев Лепкий. Романси та пісні на слова поета були в репертуарі славетних західноукраїнських співаків С. Крушельницької, С. Зарицької, М. Голинського, Ф. Лопатинського, М. Менцинського, а також наших сучасників Д. Гнатюка і Й. Гошуляка.

Популяризувати творче надбання Богдана Лепкого можна за допомогою тематичних книжкових переглядів: "**Повернення пам'яті: життя і творчість Б. Лепкого**", "**Словом залишений слід**", "**Крізь терни долі - до світового визнання**", які представляють відвідувачам його твори, літературу про життя та громадську діяльність письменника, газетні та журнальні публікації.

Полтавщина є унікальною, чарівною частиною України. Мальовнича природа, прекрасні пам'ятки історії, літератури, архітектури, наукові досягнення її синів, їхня звитяга в ратних і трудових справах, - усе це й сьогодні є неповторною особливістю Полтавщини. Не існує галузі людської діяльності, у якій би полтавці не проявили себе. У 2017 році будуть відзначатися такі ювілейні дати видатних земляків:

4 січня - 180 років від дня народження мовознавця, лексикографа, педагога і громадського діяча **П. Г. Житецького** (1837-1911), уродженця м. Кременчук.

2 лютого - 205 років від дня народження **Є. П. Гребінки** (1812-1848), українського і російського письменника, уродженця х. Убіжище поблизу м. Пирятина.

7 лютого - 110 років від дня народження **Ю. О. Побєдоносцева** (1907-1973), конструктора ракетно-космічної техніки, життя якого пов'язане з м. Полтава.

16 лютого - 120 років від дня народження **В. К. Короліва-Старого** (1897-1943), українського письменника, культурного діяча, уродженця Полтавської губернії.

2 березня - 135 років від дня народження **А. Ю. Тесленка** (1882-1911), українського письменника, уродженця с. Харківці, тепер Лохвицького району.

5 березня - 190 років від дня народження **Л. І. Глібова** (1827-1893), українського письменника, уродженця с. Веселий Поділ, тепер Семенівського району.

7 березня - 115 років від дня народження **І. Л. Наріжної** (1902-1978), української поетеси, члена Празької школи поетів, уродженки м. Кобеляки;

17 березня - 170 років від дня народження **Ф. К. Вовка** (1847-1918), українського етнографа, антрополога, археолога світового рівня, уродженця с. Крячківка, тепер Пирятинського району.

17 березня - 170 років від дня народження **О. І. Маркевича** (1847-1903), українського історика, громадського діяча, уродженця Полтавської губернії.

30 березня - 100 років від дня народження **В. Л. Кашина** (1917), українського прозаїка, уродженця м. Кобеляки.

15 квітня - 85 років від дня народження **В. Г. Дончика** (1932), українського літературознавця, лауреата Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка (1996), уродженця м. Крюків, тепер у складі м. Кременчук;

20 квітня - 90 років від дня народження **К. Г. Наріжного** (1927), українського письменника, уродженця с. Ковалівка Шишацького району.

8 травня - 55 років від дня народження **Олеся Ульяненка** (1962-2010), українського письменника, лауреата Малої Шевченківської премії, уродженця м. Хорол.

17 травня - 95 років від дня народження **А. А. Дімарова** (1922-2014), укр. письменника, лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка (1981), уродженця м. Миргород.

25 травня - 130 років від дня народження **С. А. Ковпака** (1887-1967), українського державного діяча, одного з організаторів партизанського руху, двічі Героя Рад Союзу (1942, 1944), уродженця смт Котельва.

25 травня - 60 років від дня народження **В. П. Закладного** (1957), українського прозаїка, літератора, публіциста, уродженця с. Степанівка Полтавського району.

8 червня - 180 років пам'яті **О. Д. Засядька** (1779-1837), українського і російського вченого - ракетника, винахідника, уродженця с. Лютенька, тепер Гадяцького району.

15 червня - 115 років від дня народження **Н. А. Ливицької-Холодної** (1902-2005), поетеси української діаспори, уродженки Золотоніського повіту Полтавської губернії.

21 червня - 120 років від дня народження **Ю. В. Кондратюка** (1897-1942), українського вченого-винахідника, одного з піонерів ракетної техніки і теорії космонавтики, уродженця м. Полтава.

19 липня - 115 років від дня народження **О. В. Донченка** (1902-1954), українського письменника, уродженця с. Великі Сорочинці, тепер Миргородського району.

31 серпня - 80 років від дня народження **В. М. Ханка** (1937), українського мистецтвознавця, лауреата мистецьких премій, уродженця м. Полтава.

14 жовтня - 60 років від дня народження **Ю. Ф. Рогового** (1957), українського письменника, літературознавця, лауреата Всеукраїнської літ. премії ім. Д. Нитченка (2008), уродженця с. Устимівка Глобинського району.

26 жовтня - 125 років від дня народження **А. І. Заливчого** (1892-1918), українського письменника і громадського діяча, уродженця с. Млини, тепер Гадяцького району.

3 листопада - 80 років пам'яті **М. К. Зерова** (1890-1937), репресованого укр. поета, вченого-літературознавця, перекладача, критика, уродженця м. Зіньків.

29 листопада - 75 років від дня народження **М. В. Казидуба** (1942-1998), українського поета, лауреата літературних премій, уродженця с. Вереміївка Глобинського району.

3 грудня - 295 років від дня народження **Г. С. Сковороди** (1722-1794), українського просвітителя, філософа, поета, уродженця с. Чорнухи.

3 грудня - 130 років від дня народження **А. В. Головка** (1897-1972), укр письменника, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1969), уродженця с. Юрки Козельщинського району.

До 205-річчя від дня народження **Євгена Гребінки** рекомендуємо присвятити *усний журнал "Творець українського байкарства"*, сторінки якого розкриють наступні питання:

Сторінка 1. "Життєвий шлях письменника".

Сторінка 2. "Автор пречудових українських байок".

Сторінка 3. "Очі чорнії " Євгена Гребінки".

Сторінка 4. "Є. П. Гребінка – прозаїк".

Сторінка 5. Вікторина, питання якої мають стосуватися життєвого та творчого шляху видатного байкаря.

Також можна організувати заходи наступної тематики: **"Життя - коротка та безмежна штука і незглибиме творче ремесло..."**, **"Євген Гребінка: письменник, педагог, видавець"**, **"Феномен творчості Євгена Гребінки"**.

При плануванні варто врахувати, що 17 березня відзначається 100 років від дня утворення Української Центральної Ради, членами якої були полтавці В. Леонтович, Б. Мартос, М. Міхновський, М. Порш, І. Стешенко, С. Шелухин, О. Шульгин. Життю та суспільно-політичній діяльності наших земляків варто присвятити ряд заходів.

Серед **мистецьких дат**, на які варто звернути увагу та організувати масові заходи у 2017 році виділяємо наступні:

25 лютого - **130 років** від дня народження **Леся Курбаса** (Олександр-Зенон Степанович) (1887–1937), українського режисера, актора, драматурга, публіциста, перекладача.

22 березня - **175 років** від дня народження **Миколи Віталійовича Лисенка** (1842–1912), українського композитора, піаніста, педагога, хорового диригента, музично-громадського діяча, етнографа.

13 грудня - **135 років** від дня народження **Миколи Дмитровича Леонтовича** (1877-1921), українського композитора, хорового диригента громадсько-культурного діяча.

При плануванні обов'язково слід врахувати **загальнодержавні та обласні програми**, які діятимуть у 2017 році.

1. Загальнодержавна програма "Питна вода України" на 2006 -2020 роки.
2. Державна програма щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015-2017 роки.
3. Програма сприяння зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2017 року.
4. Державна цільова соціальна програма розвитку в Україні спортивної та туристичної інфраструктури у 2011 – 2022 роках.
5. Загальнодержавна цільова екологічна програма.
6. Обласна цільова соціальна програма протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2015–2018 роки.
7. Обласна Програма «Питна вода Полтавщини» на 2011–2020 роки.
8. Обласна Програма поводження з твердими побутовими відходами на 2012–2018 роки.
9. Програма розвитку та збереження зелених насаджень у Полтавській області на 2013–2017 роки.
10. Програма зайнятості населення Полтавської області на 2013–2017 роки.
11. Обласна Комплексна програма соціального захисту і соціального забезпечення населення області на 2013–2020 роки.
12. Регіональна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро в Полтавській області на період до 2021 року.

13. Обласна Програма оздоровлення та відпочинку дітей на 2015–2019 роки.

14. Обласна Програма реалізації молодіжної політики, підтримки сім'ї, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на 2015–2019 роки.

В 2017 році **Державна бібліотека України для юнацтва** планує проводити:

- Всеукраїнське соціологічне дослідження «Патріотичний настрій молоді» (березень – вересень);
- Всеукраїнське анкетування «Видатні імена України» (назва робоча і може бути змінена).

У 2017 році серед заходів обласного значення Полтавська обласна бібліотека для юнацтва ім. О. Гончара ініціює проведення:

- **семінару-практикуму** для працівників районних (міських), сільських, бібліотек та бібліотек ОТГ області "Бібліотечне обслуговування молоді: розширення функцій та інноваційних напрямків";
- **обласного конкурсу молодіжної творчості "Наша спадщина"** у рамках Всеукраїнського патріотичного культурно-освітнього проекту "Всесвітня спадщина в руках молоді" (грудень 2016 р. - квітень 2017 р.);
- **щорічного обласного конкурсу професійної майстерності** серед бібліотекарів централізованих бібліотечних систем області «Кращий бібліотекар області» (квітень - вересень).

Упорядник
Відповідальна за випуск

М. М. Максименко
С. В. Сичова

Підписано до друку 01.12.2016. 12 стор. Тираж 3 прим.
Обласна бібліотека для юнацтва імені Олесь Гончара
36039, м. Полтава, вул. О. Гончара, 25а

<http://libgonchar.org> E-mail: pobugonchara@ukr.net